

Výzkum veřejného mínění

k problematice využívání obnovitelných zdrojů energie a jejich dopadů na životní prostředí a obyvatele

v obcích Dětřichov, Hradec nad Svitavou, Kamenná Horka, Koclířov,
Opatov, Opatovec, Pohledy, Radiměř, Sklené, Svitavy a Vendolí

– Výzkumná zpráva –

(int. č. D/23/649/00)

Zpracoval:

RNDr. Bohumil Frantál, Ph.D.
(odpovědný řešitel)

Brno, 2023

Shrnutí (Executive Summary)

Cílem výzkumu veřejného mínění v zájmovém území města Svitavy a vybraných okolních obcí bylo zmapovat postoje obyvatel k otázce využívání obnovitelných zdrojů energie a specificky větrných elektráren v kontextu energetické bezpečnosti, analyzovat rozdíly ve vnímání pozitivních přínosů a negativních dopadů větrných elektráren a zjistit míru lokální akceptace potenciálních projektů jejich výstavby v daném území. Výběrový soubor obsáhl celkem 579 respondentů vybraných na základě kvótního výběru. Celkově by více než polovina dotázaných (59 %) souhlasila s projektem větrných elektráren na území vlastní obce, pokud by tím jejich obec získala finanční příjem pro svůj rozvoj a téměř dvě třetiny (62 %) by souhlasily s projektem výstavby v katastru okolních obcí za předpokladu, že by tím i jejich obec získala dlouhodobý finanční příjem pro svůj rozvoj. Necelá čtvrtina (23 %) by s výstavbou v katastru vlastní obce nesouhlasila a necelá pětina (18 %) k tomu zastává neutrální postoj. S výstavbou v katastru sousedních obcí by nesouhlasila pouze necelá pětina (16 %) dotázaných a necelá čtvrtina (22 %) zastává neutrální postoj. Statistická chyba je maximálně +/- 4,2 %. Jako hlavní faktory ovlivňující míru souhlasu s projekty se ukázaly být vnímání přínosu větrných elektráren jako bezemisního zdroje energie pro ochranu klimatu, přispívání k energetické nezávislosti a finanční příjem do rozpočtu obcí. Naopak jako dva hlavní demotivační faktory přetrvávají vnímání negativního vlivu elektráren na krajinu a obavy z hluku. Významně vyšší míra souhlasu s potenciálními projekty se projevila v obcích, v jejichž blízkosti se již větrné elektrárny nachází. V této souvislosti je možné mluvit o efektu tzv. familiarizace, kdy díky dlouholeté osobní zkušenosti obyvatel s větrnými elektrárnami v blízkém okolí dochází k odbourávání původních obav z možných negativních dopadů, zvyknutí si na elektrárny jako na běžnou součást okolní krajiny a vnímání spíše jejich pozitivních přínosů.

1. Úvod: kontext a cíle výzkumu

Při přípravě výzkumu veřejného mínění jsme vycházeli z dlouholetých zkušeností a poznatků z předchozích studií uskutečněných v rámci projektů základního i aplikovaného výzkumu realizovaných na Ústavu geoniky Akademie věd ČR za posledních téměř dvacet let (viz např. Frantál, 2009, Frantál, 2015, Frantál et al., 2023).

Rozvoj obnovitelných zdrojů energie vyžaduje sociální akceptaci – tedy přijetí ze strany veřejnosti. Nejen v České republice přetrvává rozpor mezi obecně vysokou mírou podpory využívání obnovitelných zdrojů energie jako obecné ideje ze strany širší veřejnosti (sociální akceptace) a mírou souhlasu s konkrétními projekty výstavby ze strany obyvatel dotčených obcí (lokální akceptace). Reprezentativní výzkumy z nedávné doby (např. Median, 2019, Focus, 2020) prokázaly, že česká veřejnost jednoznačně upřednostňuje obnovitelné zdroje energie oproti tradičním zdrojům (uhlí, jádro, plyn), nicméně určitá část lidí neakceptuje projekty plánované v blízkosti jejich vlastního bydliště. Lokální akceptace je ovlivňována sociodemografickými charakteristikami, osobními preferencemi a zájmy, vnímáním potenciálních přínosů a negativních dopadů projektů, ale také lokálními podmínkami a specifickými zkušenostmi obyvatel daného území (viz např. Hübner et al., 2023).

Cílem tohoto výzkumu veřejného mínění ve vymezeném zájmovém území bylo:

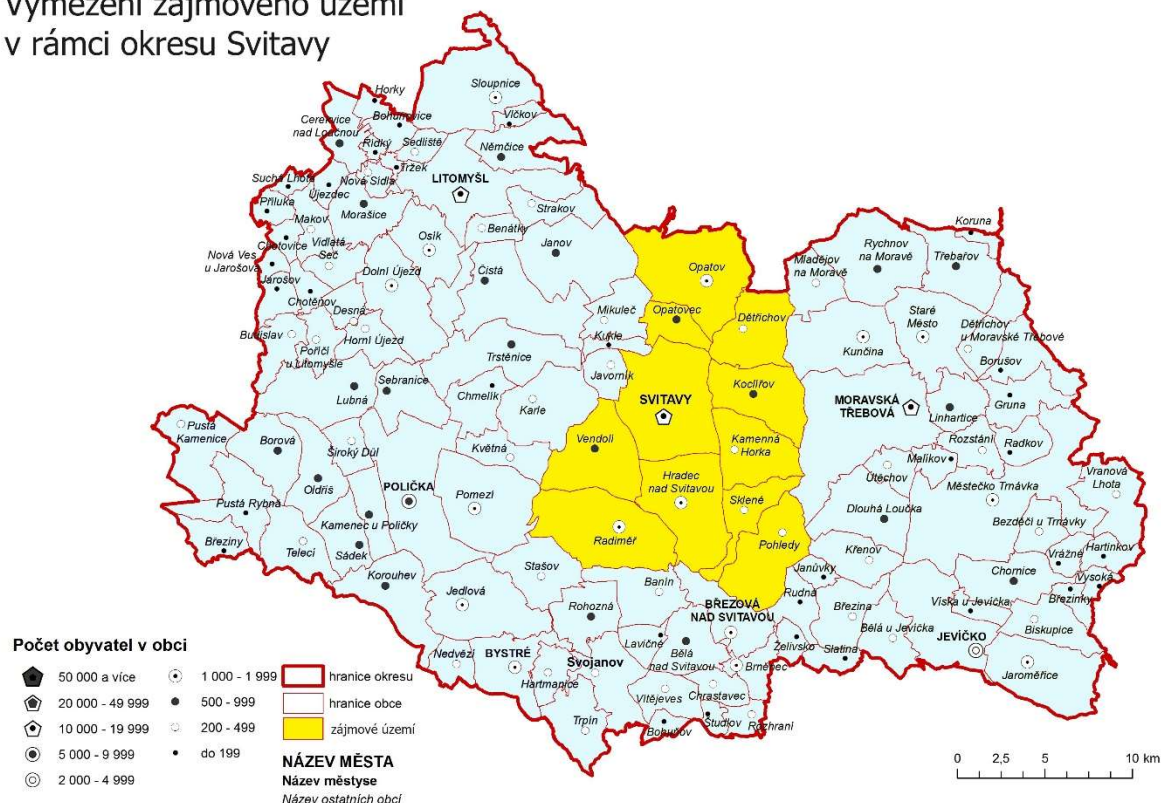
- 1) zmapovat postoje obyvatel obcí k otázce využívání obnovitelných zdrojů energie a specificky větrných elektráren v kontextu energetické bezpečnosti,
- 2) analyzovat rozdíly ve vnímání pozitivních a negativních dopadů větrných elektráren na životní prostředí a kvalitu života mezi různými skupinami obyvatel,
- 3) zjistit míru lokální akceptace potenciálních projektů větrných elektráren v daném území a identifikovat a klasifikovat faktory, které mají signifikantní vliv na postoje obyvatel k větrným elektrárnám.

2. Metodika výzkumu

Zájmové území pro účely výzkumu zahrnuje katastrální území města Svitavy a území vybraných obcí ležících v severním, východním, jižním a jihozápadním zázemí města Svitavy, které společně tvoří ucelený prostorový útvar (viz Obr. 1).

Výzkum veřejného mínění se ve vybraných obcích uskutečnil v období od 10. listopadu do 30. listopadu 2023. Výzkum byl realizován formou dotazníkového šetření provedeného přímým dotazováním v terénu a v domácnostech respondentů za pomoci vyškolených tazatelů. Část dotazníků byla distribuována ve spolupráci s jednou ze základních škol ve Svitavách prostřednictvím vybraných žáků směrem k jejich rodičům. Použitý dotazník je součástí výzkumné zprávy (Příloha 1). Cílovou skupinou výzkumu byli obyvatelé vymezeného zájmového území, specificky fyzické osoby starší 18 let s trvalým bydlištěm ve vybraných obcích, kteří jsou oprávněni volit do příslušného zastupitelstva obce nebo městského úřadu. Výběr respondentů byl založen na tzv. kvótním výběru. Respondenti byli do vzorku vybíráni na základě zvolených kontrolních znaků (kvót) zahrnujících místo bydliště a základní sociodemografické charakteristiky (pohlaví, věk, vzdělání) tak, aby struktura výběrového souboru odpovídala podle kvótních znaků struktuře cílové populace (obyvatelé okresu Svitavy).

Vymezení zájmového území v rámci okresu Svitavy

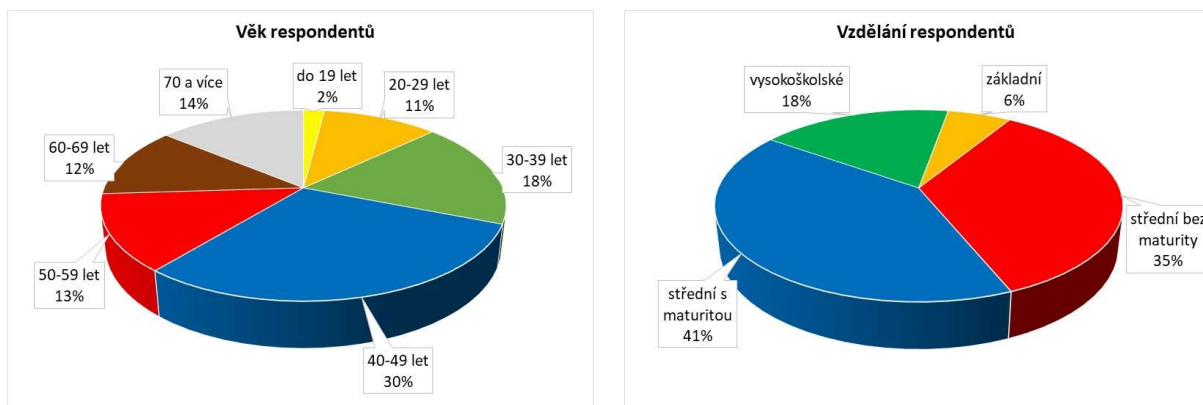
Obr. 1: Vymezení zájmového území v rámci okresu Svitavy

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím podkladů Českého statistického úřadu (ČSÚ, 2021)

Výběrový soubor obsáhl celkem **579 respondentů**. To v součtu představuje zhruba 2,5 % z celkové populace obcí zájmového území a 3 % z populace starších 18 let. V případě menších obcí (vyjma města Svitavy) dosahuje výběrový soubor respondentů 5 % z celkové populace obcí a téměř 6 % z populace starších 18 let. Z hlediska pohlaví tvoří 55 % výběrového souboru ženy a 45 % muži. Struktura výběrového souboru z hlediska zastoupení respondentů z jednotlivých obcí je v tabulce 1. Struktura výběrového souboru podle věkových kategorií a dosaženého vzdělání je prezentována v grafech na obrázku 2.

Tab. 1: Celkový počet a podíl respondentů v rámci jednotlivých obcí

Obec	Počet respondentů	Podíl (%)
Dětřichov	26	4,5
Hradec nad Svitavou	84	14,5
Kamenná Horka	20	3,5
Koclířov	40	7
Opatov	40	7
Opatovec	37	6
Pohledy	20	3,5
Radiměř	37	6,5
Sklené	20	3,5
Svitavy	200	34,5
Vendolí	55	9,5
Celkem	579	100

Obr. 2: Struktura výběrového souboru podle kategorií věku a dosaženého vzdělání

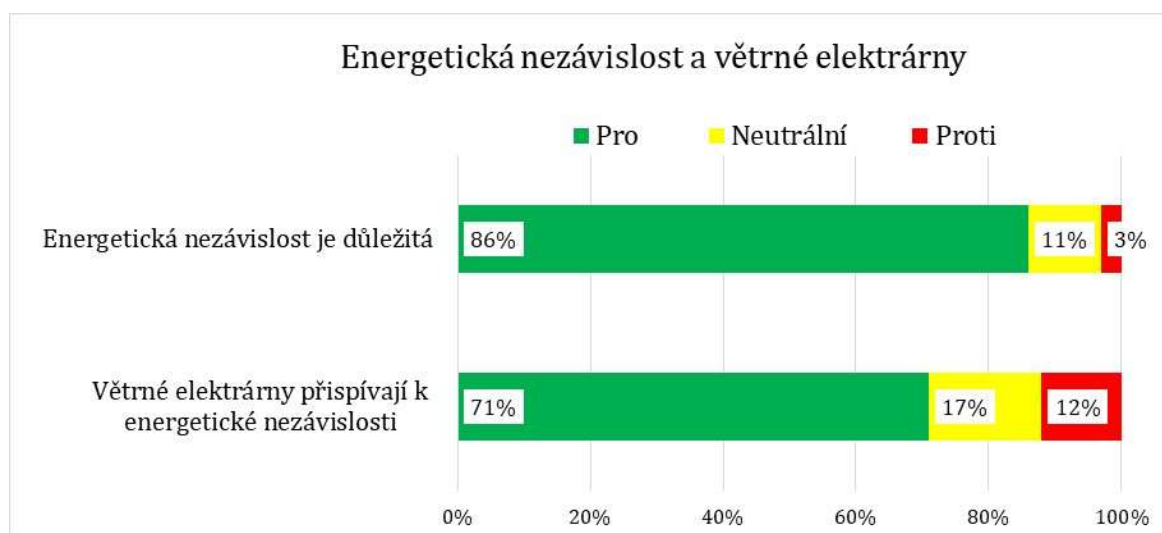
Zdroj: Vlastní výzkum

Získaná data z dotazníků byla zpracována do digitální podoby a analyzována pomocí statistického programu IBM SPSS Statistics ver. 28. Kromě deskriptivních statistik byly v rámci analýzy dat využity pro zjištění rozdílů ve vnímání pozitivních a negativních dopadů mezi různými skupinami metoda analýzy rozptylu (ANOVA) a pro identifikaci signifikantních faktorů ovlivňujících vnímání a postoje obyvatel korelační analýza. Statistická chyba při dané velikosti výběrového souboru ($n=579$) je maximálně $\pm 4,2\%$.

3. Výsledky

3.1 Význam větrných elektráren pro energetickou nezávislost České republiky

Velká většina respondentů (86 %) souhlasí s tvrzením, že energetická nezávislost České republiky (ve smyslu pokrytí národní spotřeby elektrické energie z vlastních zdrojů) je důležitá. Nemyslí si to pouze 3 % z dotázaných a 11 % zaujímá v této otázce neutrální postoj. Téměř tři čtvrtiny (71 %) respondentů přitom souhlasí s názorem, že větrné elektrárny jako jeden z obnovitelných zdrojů energie mohou pozitivně přispívat k energetické nezávislosti našeho státu. Nesouhlasí s tím 12 % z dotázaných a 17 % zastává v této věci neutrální postoj.

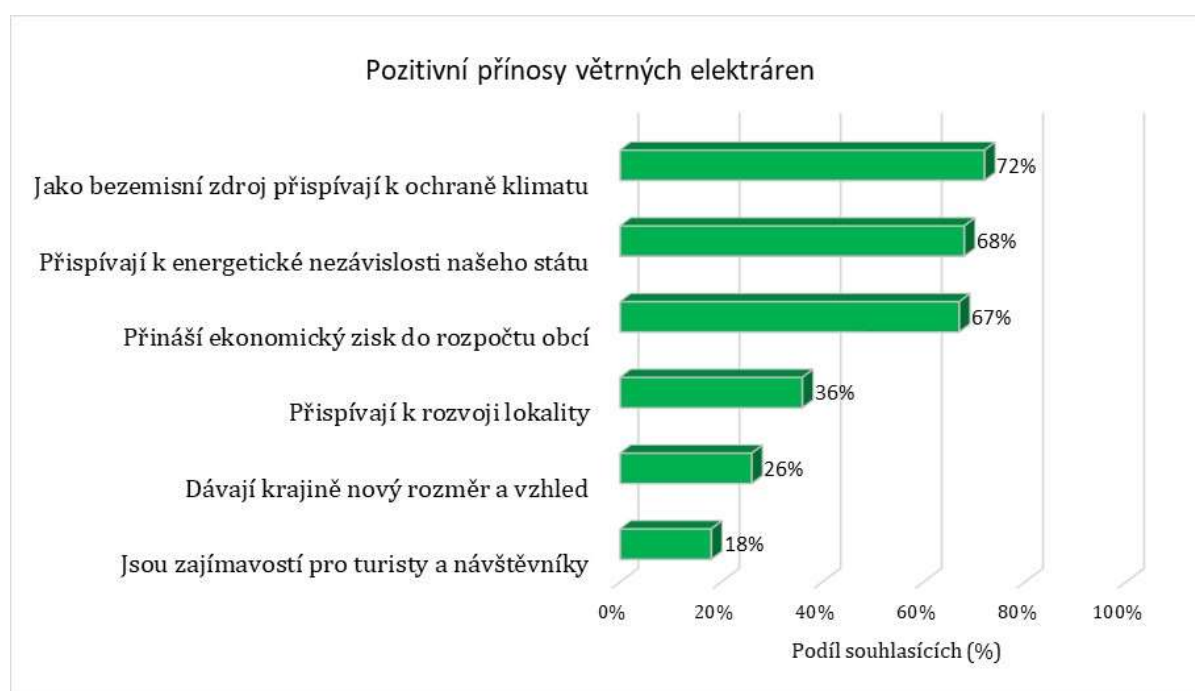
Obr. 3: Vnímání důležitosti energetické nezávislosti a významu větrných elektráren pro ni

Zdroj: Vlastní výzkum

Vnímání důležitosti energetické nezávislosti státu a významu větrných elektráren pro energetickou nezávislost roste s úrovní dosaženého vzdělání. Rozdíly v postojích k těmto otázkám mezi respondenty různých věkových kategorií nejsou statisticky významné. Muži jsou v otázce významu větrných elektráren pro energetickou bezpečnost o něco skeptičtější než ženy.

3.2 Vnímání pozitivních přínosů a negativních dopadů větrných elektráren

Míra vnímání různých pozitivních přínosů větrných elektráren je zobrazena v grafu na obrázku 4. Nejvíce lidé souhlasí s názorem, že větrné elektrárny jako bezemisní zdroj přispívají k ochraně klimatu (72 %). S tím, že větrné elektrárny přispívají k energetické nezávislosti našeho státu, souhlasí 68 % a že větrné elektrárny přináší ekonomický zisk do rozpočtu obcí si myslí 67 % dotázaných. Vnímání těchto tří přínosů také nejsilněji koreluje s postojem lidí k potenciální výstavbě elektráren. Tyto tři aspekty tak lze označit za hlavní motivační faktory, proč lidé souhlasí s výstavbou větrných elektráren. S dalšími pozitivními přínosy (pro rozvoj lokality, ozvláštňení krajiny a zájem turistů) již souhlasí výrazně méně respondentů.

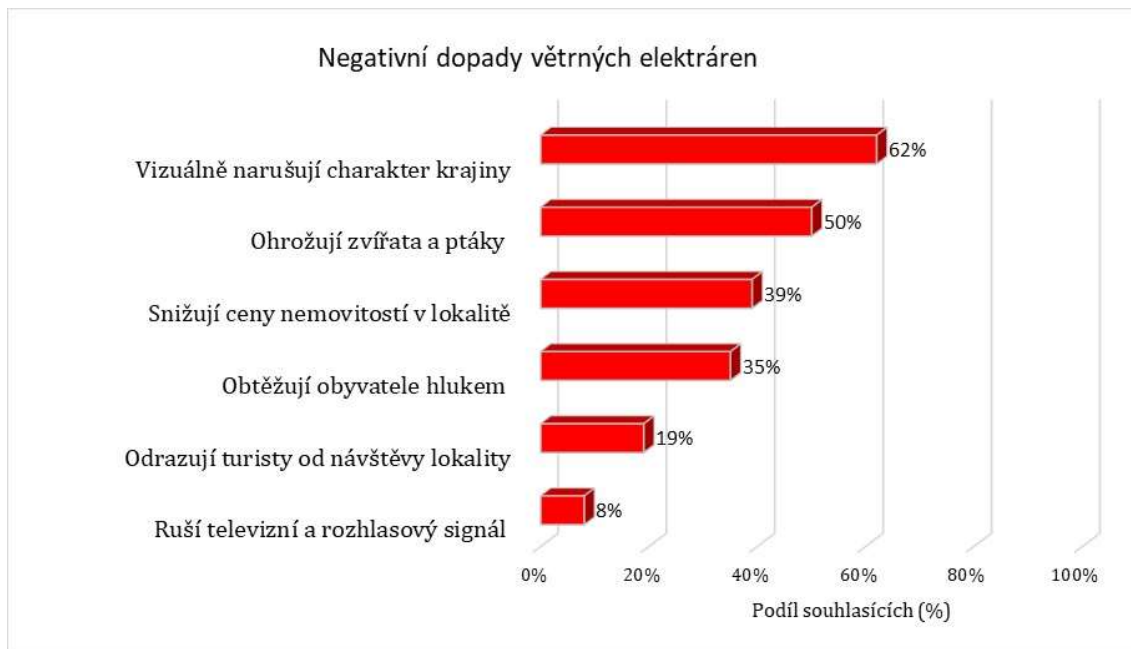
Obr. 4: Míra vnímání pozitivních přínosů větrných elektráren

Zdroj: Vlastní výzkum

Doplňující otevřená otázka zjišťovala, zda lidé vnímají nějaké další pozitivní přínosy kromě těch výše zmíněných. Několik respondentů zdůraznilo aspekt bezpečnosti provozu větrných elektráren a menší zábor půdy v porovnání se solárními elektrárnami.

Co se týče negativních dopadů, tak nejvíce lidí souhlasí s názorem, že větrné elektrárny narušují charakter krajiny (62 %). Polovina dotázaných si potom myslí, že větrné elektrárny ohrožují zvířata a ptáky. Zhruba třetina respondentů se domnívá, že větrné elektrárny mají negativní vliv na cenu nemovitostí v lokalitě a také že obtěžují hlukem. Necelá pětina si myslí, že elektrárny odrazují turisty od návštěvy lokality a necelá desetina si myslí, že ruší televizní a rozhlasový signál. Míra vnímání negativních dopadů na krajinu

a obavy z hluku elektráren nejsilněji korelují s postojem k možné výstavbě elektráren. Tyto dva aspekty tak lze označit za hlavní demotivační faktory, proč lidé odmítají výstavbu elektráren. Ačkoliv polovina dotázaných se domnívá, že větrné elektrárny ohrožují zvířata a ptáky, nemá tento aspekt tak významný vliv na postoje k projektům jako vnímání „problémů“ s krajinou a hlukem.

Obr. 5: Míra vnímání negativních dopadů větrných elektráren

Zdroj: Vlastní výzkum

Jako další negativa větrných elektráren kromě výše uvedených byly zmíněny možný negativní vliv na přenosovou soustavu v případě větší koncentrace elektráren v nějaké lokalitě (2x), blikající světla nočního osvětlení na elektrárnách (2x) a rizika spojená s demontáží a recyklací elektráren po skončení provozu (2x).

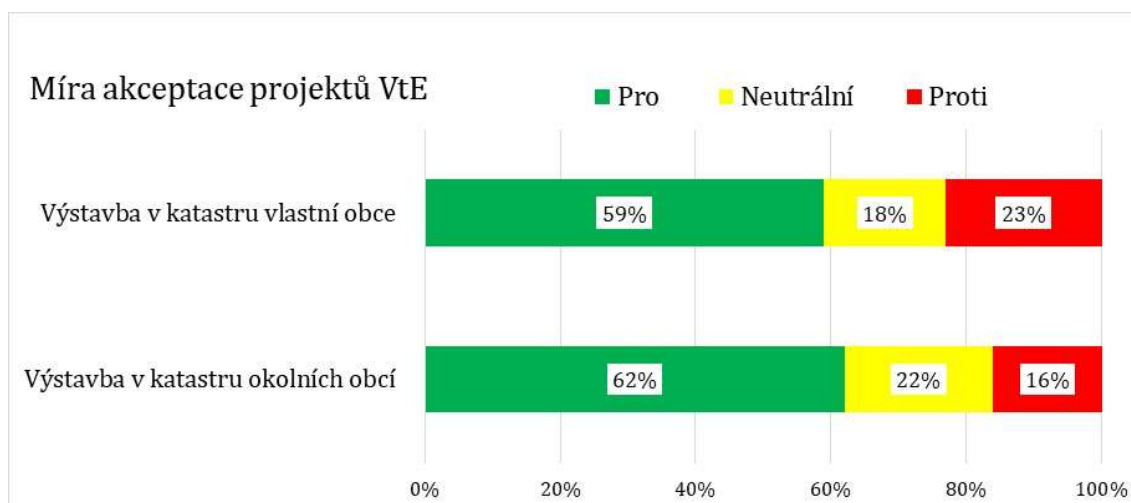
V rámci výběrového souboru se neprojevovaly statisticky významné rozdíly ve vnímání pozitivních přínosů a negativních dopadů mezi muži a ženami, ani v závislosti na vzdělání. Pozitivněji vnímají větrné elektrárny respondenti mladších věkových kategorií (do 30 let).

3.3 Míra lokální akceptace potenciálních projektů větrných elektráren

V rámci výzkumu byly respondentům položeny dvě otázky týkající se lokální akceptace potenciálních projektů výstavby větrných elektráren v daném území:

- 1) Souhlasili byste se záměrem vaší obce zapojit se do projektu větrných elektráren umístěných v katastru obce, pokud by tím obec získala dlouhodobý finanční příjem pro svůj rozvoj?
- 2) Souhlasili byste se záměrem umístění větrných elektráren v katastru okolních obcí za předpokladu, že by tím i Vaše obec získala dlouhodobý finanční příjem pro svůj rozvoj?

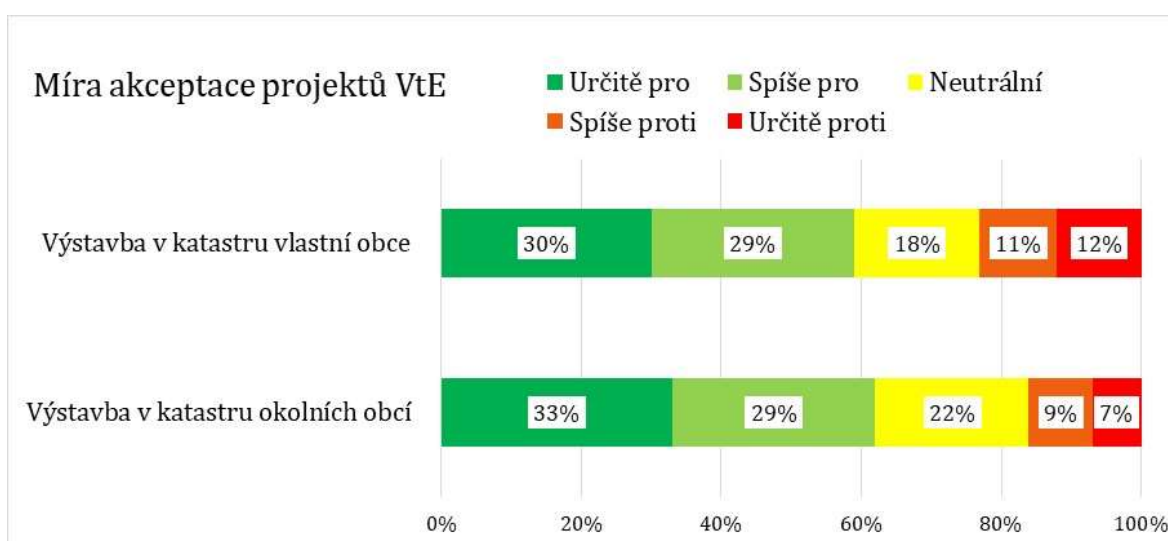
Celkově by více než polovina dotázaných (59 %) souhlasila s projektem větrných elektráren na území vlastní obce, pokud by tím jejich obec získala finanční příjem pro svůj rozvoj a téměř dvě třetiny respondentů (62 %) by souhlasily s projektem výstavby v katastru okolních obcí za předpokladu, že by tím i jejich obec získala dlouhodobý finanční příjem pro svůj rozvoj. Necelá čtvrtina obyvatel (23 %) by s výstavbou v katastru vlastní obce nesouhlasila a necelá pětina (18 %) z dotázaných zastává neutrální postoj. S výstavbou v katastru sousedních obcí by nesouhlasila pouze necelá pětina (16 %) dotázaných a necelá čtvrtina (22 %) zastává neutrální postoj. Statistická chyba je maximálně +/- 4,2 %.

Obr. 6: Míra akceptace potenciálních projektů výstavby větrných elektráren

Zdroj: Vlastní výzkum

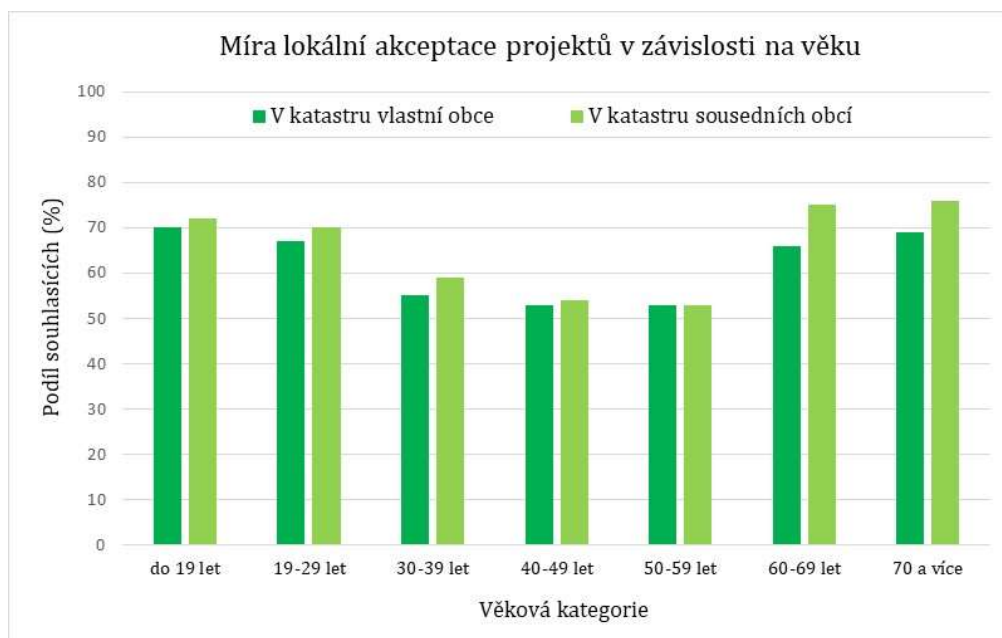
Detailnější analýza rozložení postojů na Obr. 6 nám ukazuje, že zhruba třetina respondentů (30 %) by s projekty souhlasila určitě, zatímco pouze desetina dotázaných (12 %) by s projekty určitě nesouhlasila. Tedy i v případě rozhodnutých respondentů (s vyhraněným názorem) výrazně převládá souhlasný postoj k projektům.

Obr. 6: Míra akceptace potenciálních projektů výstavby větrných elektráren

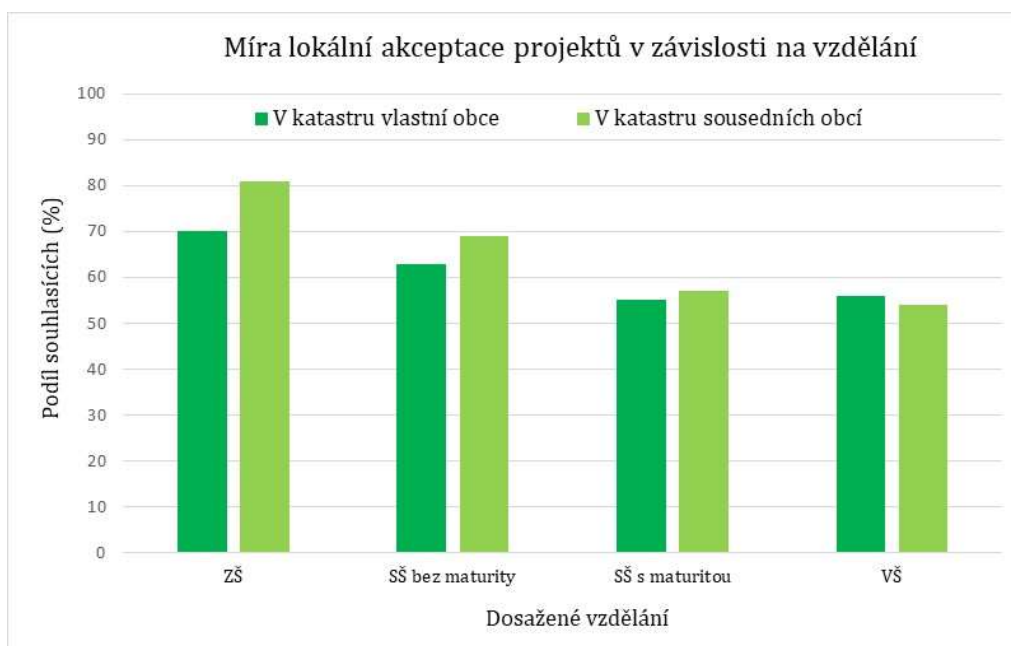
Zdroj: Vlastní výzkum

Neprojevily se statisticky významné rozdíly v postojích k potenciální výstavbě větrných elektráren mezi muži a ženami. Co se týče rozdílů v postojích mezi věkovými kategoriemi, tak o něco vyšší míra akceptace (o 10-15 %) je na jedné straně mezi respondenty mladších věkových kategorií (do 30 let) a na straně druhé u lidí starších 60 let. Statisticky významně nižší míra akceptace je u věkových kategorií od 30 do 59 let, ačkoliv i v těchto věkových kategoriích převládají pozitivní postoje nad negativními (s projekty by souhlasila nadpoloviční většina dotázaných).

Obr. 7: Míra akceptace výstavby větrných elektráren podle věku

Zdroj: Vlastní výzkum

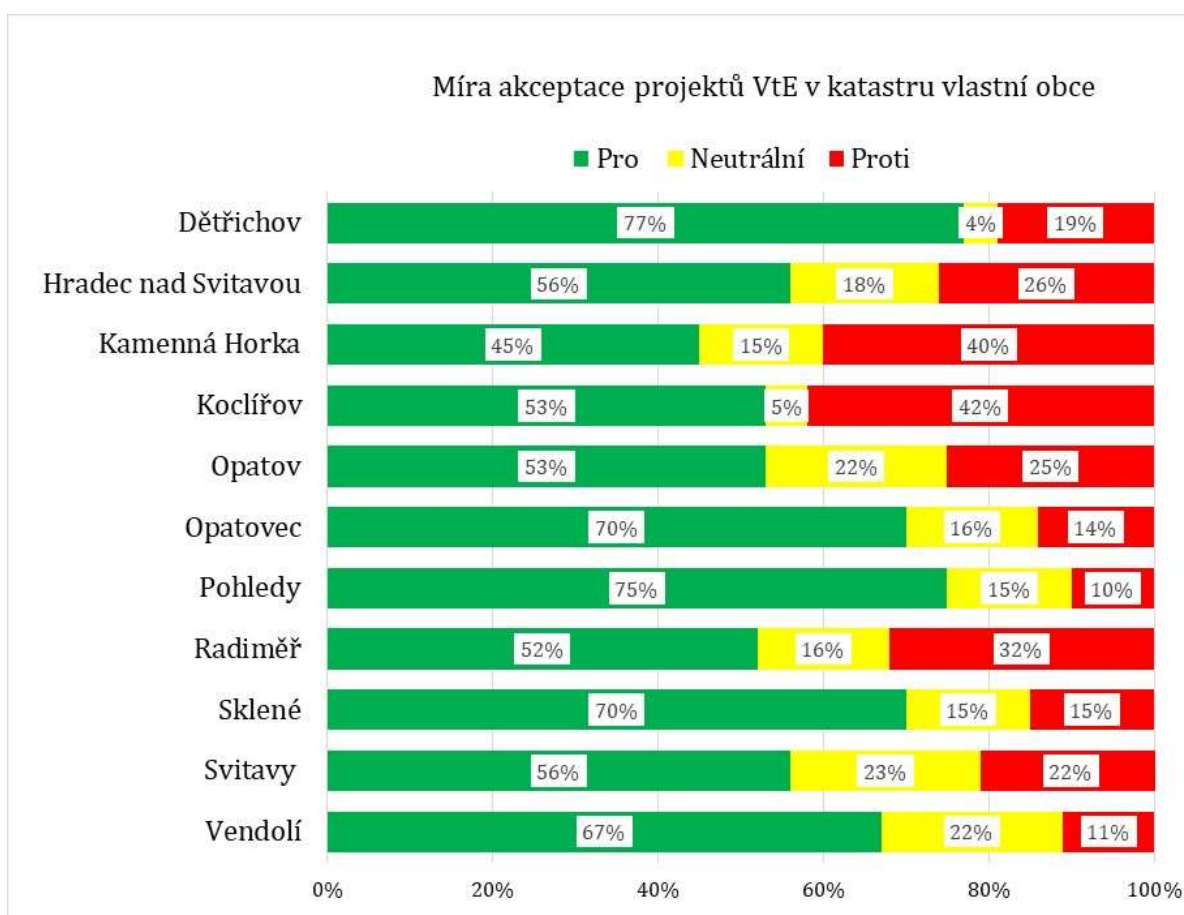

Obr. 8: Míra akceptace výstavby větrných elektráren podle vzdělání

Zdroj: Vlastní výzkum

Z hlediska dosaženého vzdělání se projevíly statisticky významné rozdíly pouze v postojích k možné výstavbě větrných elektráren v katastru okolních obcí. Míra akceptace projektů na území okolních obcí klesá s úrovní dosaženého vzdělání. Kategorie vysokoškoláků je také jediná, v rámci níž by o něco více respondentů souhlasilo s výstavbou elektráren v katastru vlastní obce nežli v katastru okolních obcí. Rozdíly v postojích k výstavbě elektráren na území vlastní obce v závislosti na dosaženém vzdělání nejsou statisticky významné.

Byly zjištěny relativně významné rozdíly v míře akceptace projektů mezi obyvateli různých obcí (viz obrázky 9 a 10). Ačkoliv se míra akceptace v různých obcích liší, tak všude převažuje podíl osob, kteří by s projekty souhlasili, nad podílem těch, kteří by s projekty nesouhlasili. Míra souhlasu s projekty na katastru vlastní obce se pohybuje v rozmezí od 45 % v případě obce Kamenná Horka až po 75 % v případě obce Pohledy a 77 % v obci Dětrichov. Míra souhlasu s projekty na katastru sousedních obcí se potom pohybuje v rozmezí od 50 % v případě obce Koclířov až po 85 % v případě obce Sklené. V obcích Sklené a Pohledy dokonce nikdo z dotázaných neuvedl, že by s potenciální výstavbou v katastru sousedních obcí nesouhlasil.

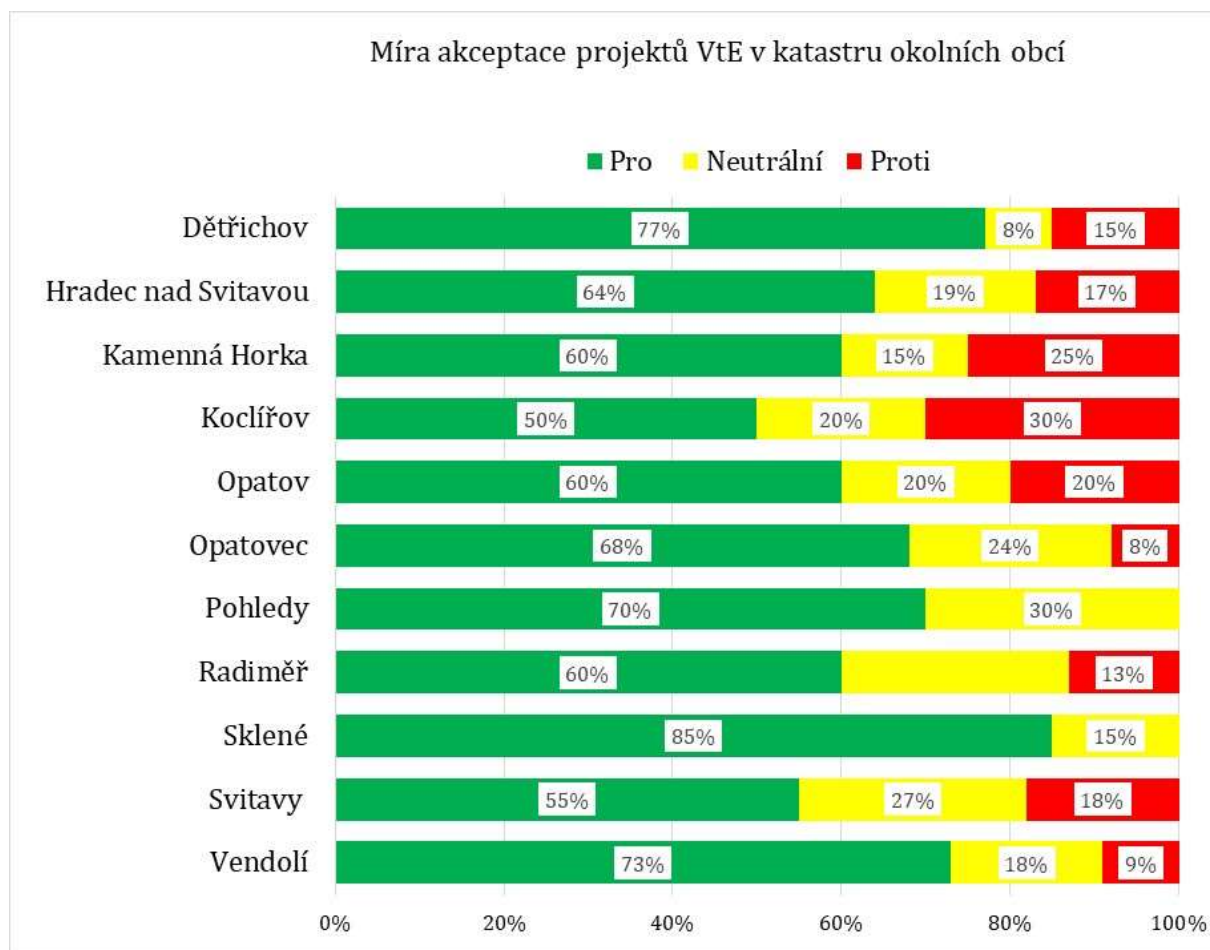

Obr. 9: Rozdíly v míře akceptace projektů mezi obcemi

Zdroj: Vlastní výzkum

Nicméně je potřeba zdůraznit, že v případě relativně velmi malých dílčích výběrových souborů za jednotlivé obce (viz Tab. 1) mohou být výsledky významněji zkresleny statistickou (výběrovou) chybou. Cílem tohoto výzkumu ovšem nebylo získat přesná data

za všechny jednotlivé obce, ale poskytnout celkový přehled o rozložení postojů v dané populaci zájmového území a identifikovat faktory, které postoje obyvatel k větrným elektrárnám významně ovlivňují.

Obr. 10: Rozdíly v míře akceptace projektů mezi obcemi

Zdroj: Vlastní výzkum

I s přihlédnutím k možné statistické chybě lze z rozdílů mezi obcemi hypoteticky vyvodit určité závěry. Významně vyšší míra souhlasu obyvatel s potenciálními projekty se projevila v obcích, v jejichž blízkosti se již větrné elektrárny nachází (konkrétně obce Pohledy, Sklené a Vendolí). Na základě výsledků předchozích studií z jiných regionů České republiky i v souladu se zahraniční literaturou (např. Wheeler, 2017, Bauwens et al., 2018) lze konstatovat, že díky několikaletému soužití obyvatel s větrnými elektrárnami v blízkém okolí dochází k tzv. familiarizaci a nárůstu pozitivních postojů v důsledku odbourávání obav z negativních dopadů a převažující vnímání pozitivních přínosů (viz Obr. 4 a 5). Tento pozitivní efekt soužití s větrnými elektrárnami se projevuje i v rámci zájmového území jako celku, kdy souhrnná míra akceptace potenciální výstavby dalších větrných elektráren v daném území je vyšší než v lokalitách, kde ještě žádné elektrárny postavené nejsou.

4. Závěry

Zjištěná celková míra souhlasu obyvatel s potenciální výstavbou větrných elektráren v zájmovém území (dosahující v rámci celého výběrového souboru téměř 60%) je podobná výsledkům výzkumů realizovaných autorem v jiných lokalitách v ČR, kde se již funkční větrné elektrárny nachází a naopak je významně vyšší než v lokalitách, kde lidé ještě osobní zkušenost s elektrárnami nemají (Frantál, 2009, Frantál, 2015). V rámci zájmového území byla nejvyšší míra souhlasu s projekty zjištěna právě v obcích, v jejichž blízkosti se již větrné elektrárny nachází. V této souvislosti se pravděpodobně projevuje vliv tzv. familiarizace, kdy díky dlouholeté osobní zkušenosti obyvatel s větrnými elektrárnami v blízkém okolí dochází k odbourávání původních obav z možných negativních dopadů, zvyknutí si na elektrárny jako na běžnou součást okolní krajiny a převažující vnímání jejich pozitivních přínosů.

Vyšší míra akceptace projektů větrných elektráren (o 10-15 %) je u respondentů v rámci věkové kategorie do 30 let a také u respondentů starších 60 let oproti středním věkovým kategoriím. V rámci našeho výběrového souboru se neprojevily statisticky významné rozdíly v postojích k výstavbě větrných elektráren v závislosti na pohlaví ani vzdělání respondentů.

Jako hlavní motivační faktory ovlivňující míru souhlasu s projekty větrných elektráren se ukázaly být subjektivní vnímání jejich přínosu jako bezemisního zdroje energie pro ochranu klimatu, přispívání k energetické nezávislosti našeho státu a přínosu pro lokální rozvoj (finanční příjem do rozpočtu obcí). Zde je patrný trend rostoucího významu aspektů ochrany klimatu a potřeby energetické nezávislosti pro formování postojů k větrným elektrárnám. Zatímco v dřívějších českých výzkumech býval jako primární důvod souhlasu s projekty nejčastěji uváděn finanční přínos do rozpočtu obcí, tak aktuálně jsou stejně (resp. u mladších věkových kategorií i více) akcentovány právě aspekty ochrany klimatu a energetické nezávislosti. Na druhé straně jako dva hlavní demotivační faktory a bariéry bránící souhlasu části obyvatel s projekty přetrvávají vnímání negativního vlivu elektráren na krajinu a obavy z hluku.

Reference

- Bauwens, T.; Devine-Wright, P. (2018). Positive energies? An empirical study of community energy participation and attitudes to renewable energy. *Energy Policy*, 118, 612–625.
- Focus (2020). Závěrečná zpráva z výzkumu: Obnovitelné zdroje energie. Dostupné z: https://hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2020/09/vyzkum_focus_energetika_pro_hd_prosinec_2019.pdf.
- Frantál, B. (2009). Větrné elektrárny z pohledu obyvatel dotčených obcí. *Energie* 21, 2(2), 38-41.
- Frantál, B. (2015). Have local government and public expectations of wind energy project benefits been met? Implications for repowering schemes. *Journal of Environmental Policy & Planning*, 17(2), 217-236.
- Frantál, B., Frolova, M., Liñán-Chacón, J. (2023). Conceptualizing the patterns of land use conflicts in wind energy development: Towards a typology and implications for practice. *Energy Research & Social Science*, 95, 102907.
- Hübner, G., Leschinger, V., Müller, F. J., & Pohl, J. (2023). Broadening the social acceptance of wind energy—An Integrated Acceptance Model. *Energy Policy*, 173, 113360.
- Median. (2019). Postoje české veřejnosti k energetické koncepci a těžbě uhlí. Dostupné z: <https://www.median.eu/cs/?p=2123>.
- Wheeler, R. (2017). Reconciling windfarms with rural place identity: exploring residents' attitudes to existing sites. *Sociologia Ruralis*, 57(1), 110-132.

Příloha č. 1: Dotazník

ÚSTAV GEONIKY AKADEMIE VĚD ČR - Oddělení environmentální geografie
Drobného 28, 602 00 Brno. Web: www.geonika.cz / E-mail: bohumi1.frantal@ugn.cas.cz

Dobrý den, dovolujeme si Vás laskavě požádat o vyplnění dotazníku, který je součástí výzkumného projektu Ústavu geoniky Akademie věd ČR zaměřeného na využívání obnovitelných zdrojů energie a jejich dopadů na životní prostředí a obyvatele v různých regionech. Účast v anketě je dobrovolná, anonymní a nevyplyvají z ní žádné závazky. Je příležitostí, abyste vyjádřili své názory na danou problematiku. Vyplnění dotazníku by nemělo zabrat více než 5 minut Vašeho času.

Děkujeme Vám za spolupráci!

RNDr. Bohumil Frantál, Ph.D. (koordinátor projektu)

DOTAZNÍK

[1] Souhlasíte s tvrzením, že energetická nezávislost České republiky (pokrytí národní spotřeby elektrické energie z vlastních zdrojů) je důležitá?

1- Určitě souhlasím 2- Spíše souhlasím 3- Neutrální postoj 4- Spíše nesouhlasím 5- Určitě nesouhlasím

[2] Souhlasíte s názorem, že větrné elektrárny jako jeden z obnovitelných zdrojů energie mohou pozitivně přispívat k energetické nezávislosti našeho státu?

1- Určitě souhlasím 2- Spíše souhlasím 3- Neutrální postoj 4- Spíše nesouhlasím 5- Určitě nesouhlasím

[3] Jaké jsou podle Vašeho názoru výhody a pozitivní přínosy větrných elektráren? V každém řádku označte variantu odpovědi, která nejlépe vyjadřuje Váš názor.

Pozitivním přínosem větrných elektráren je, že...	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Neutrální postoj	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím
a) Přináší ekonomický zisk do rozpočtu obcí	1	2	3	4	5
b) Přispívají k energetické nezávislosti našeho státu	1	2	3	4	5
c) Jako bezemisní zdroj přispívají k ochraně klimatu	1	2	3	4	5
d) Dávají krajině nový rozměr a vzhled	1	2	3	4	5
e) Jsou zajímavostí pro turisty a návštěvníky	1	2	3	4	5
f) Přispívají k rozvoji lokality	1	2	3	4	5
g) Někjaký další přínos? Doplňte...					

[4] A jaké jsou podle Vás nevýhody či negativní dopady větrných elektráren? V každém řádku opět označte variantu odpovědi, která nejlépe vyjadřuje Váš názor.

Negativním dopadem větrných elektráren je, že...	Určitě souhlasím	Spíše souhlasím	Neutrální postoj	Spíše nesouhlasím	Určitě nesouhlasím
a) Snižují ceny nemovitostí v lokalitě	1	2	3	4	5
b) Obtěžují obyvatele hlukem	1	2	3	4	5
c) Ohrožují zvířata a ptáky	1	2	3	4	5
d) Vizálně narušují charakter krajiny	1	2	3	4	5
e) Odrazují turisty od návštěvy lokality	1	2	3	4	5
f) Ruší televizní a rozhlasový signál	1	2	3	4	5
g) Někjaký další dopad? Doplňte...					

[5] Souhlasili byste se záměrem Vaší obce (či města) zapojit se do projektu větrných elektráren umístěných v katastru Vaší obce, pokud by tím obec získala dlouhodobý finanční příjem pro svůj rozvoj?

1- Určitě ano 2- Spíše ano 3- Neutrální postoj 4- Spíše ne 5- Určitě ne

[6] A souhlasili byste se záměrem umístění větrných elektráren v katastru okolních obcí za předpokladu, že by tím i Vaše obec získala dlouhodobý finanční příjem pro svůj rozvoj?

1- Určitě ano 2- Spíše ano 3- Neutrální postoj 4- Spíše ne 5- Určitě ne

Uveďte, prosím, obec/město, kde žijete: _____ Iste: 1- muž 2- žena Kolik je Vám let? _____

Jaké je Vaše vzdělání? 1- základní 2- střední bez maturity 3- střední s maturitou 4- vysokoškolské